

Zakon o obveznim odnosima

- jedinstvena pravila koja vrijede za sve
- vrijednosni papiri
- materijalno-pravni propisi o stečaju i likvidaciji
- materijalno-pravni aspekti arbitraže
- nelojalna utakmica
- pravo konkurencije
- **pravna norma**
 - o *osnovna jedinica svakog pravnog sustava*
- **pravni institut**
 - o *skup pravnih normi*
- **pravna grana**
 - o *skup srodnih pravnih instituta*
- ustavno, građansko, radno, gospodarsko, trgovačko pravo
- **građansko pravo**
 - o *skup javnopravnih i privatno pravnih normi kojima država oblikujući gospodarski poredak stvara uvjete za slobodnu utakmicu na tržištu drži ga pod nadzorom i određuje odnose gospodarskih subjekata međusobno i svih prema državi*
- **poduzetnička sloboda**
 - o *sloboda svakog čovjeka pojaviti se na tržištu i baviti se djelatnostima koje donose dobitak*
 - o *trgovac pojedinac*
 - o *ortastvo (partnerstvo)*
 - o *društvo (korporacija)*
- poduzetnik u anglosaksonskom sustavu može biti svaki čovjek bez posebnih unosa u registar trgovaca
- **tržišna sloboda**
 - o *tržište je otvoreno za sve kako za profile tako i za amatere, fizičke i pravne osobe, domaće i strance*
- **slobodna utakmica**
 - o *sustav u kojem svaka osoba nastupa na tržištu sa inicijativom da među sudionicima nastaje gospodarska utakmica*
- **konkurentno pravo**
 - o pravo suzbijanja utakmice
 - o protukartelno (protutruskovsko) pravo
 - o pravo zaštite potrošača

Propisi

- opći pravni akti koje donose ovlaštena tijela i kojima se uređuju određeni društveni odnosi
- propis može sadržavati:
 - o prisilne (kogentne) odredbe
 - ništa se ne smije mijenjati, bezuvjetno se poštuje, ne daju subjektu mogućnost izbora više mogućih ponašanja
 - o dispozitivne norme
 - subjekti mogu svoje odnose urediti i drugačije od određenog

Autonomno trgovačko pravo

- oblici
 - o *poslovni običaji*
 - subjekti očekuju da će se postupiti prema poslovnoj praksi
 - o **uzance**
 - *kodificirani poslovni običaji od strane ovlaštenih tijela (poslovna udruženja, komore, burze.. itd..)*
 - *opće uzance*
 - *ograničene na ono što je zajedničko za sve sudionike prometa robom*
 - *mogu se urediti drugačije nego propisano (dispozitivno)*
 - *mogu se primijeniti ako nisu u suprotnosti s ustavnim načelima, prisilnim propisima i moralom društva*
 - *posebno uzance*
 - *propisi užih područja gospodarske djelatnosti ili na određenu robu*
- formularno pravo
 - o sklapanje ugovora prema određenoj formi (pripremljenom obrascu)
 - tipski ugovori, adhezijski ugovori, razne klauzule, opći uvjeti poslovanja
 - o opći uvjeti poslovanja
 - popis ugovornih klauzula
 - proizvoljno se uključuju u ugovor
 - ne čine obrazac na njih se poziva
 - o **tipski ugovori**
 - *unaprijed pripremljen nacrt ugovora kojima se redovito služi*
 - ponuda za sklapanje ugovora ponuditelj dopušta odstupanje od predloženog formulara ugovora i spreman je pregovarati o uvjetima budućeg ugovora, ima pregovora

- **adhezijski ugovor**

- *sklapanje ugovora je povezano sa prihvatanjem SVIH uvjeta sadržanih u formularu bez izmjene, nema pregovora*

- klauzule

- tipizirane ugovorne odredbe, sažetak formuliranog texta

Sudska arbitražna praksa

- širi smisao je kompletno sudovanje sudova, uži smisao niz sudskih odluka kojima se norma primjenjuje na isti način

Obvezno pravo

- obvezni odnosi
 - vjerovnik zahtijeva od dužnika da mu dužnik:
 - preda neku stvar
 - nešto učini
 - nešto ne učini
 - nešto propusti
- *tražbina*
 - obveznim pravom zaštićen zahtjev vjerovnika da mu dužnik ispuni određenu činidbu
- dugovanje
 - obveza dužnika da ispuni vjerovniku činidbu
- obilježje obveznog prava
 - činidba
 - svaka pozitivna ili negativna ljudska radnja koju je dužnik dužan ispuniti vjerovniku
 - dispozitivnost
 - stranke same odlučuju o ugovornim obvezama
- ugovori u gospodarstvu
 - ugovori koje sklapaju trgovci među sobom u obavljanju djelatnosti koje čine predmet poslovanja barem jednoga od njih ili su u vezi s obavljanjem tih djelatnosti
- opći dio ZOO
 - sadrži sve osnovne institute koji su zajednički svim ugovornim obvezama i glavnim oblicima izvan ugovornih obveza

Potrepštine za sklapanje valjanog ugovora

- ugovorne strane
 - fizičke osobe

- svaki živi čovjek
- pravne osobe
 - društvena tvorevina kojoj je društveni poredak priznao pravnu sposobnost upisom u sudski registar
- poslovna sposobnost
 - fizičke osobe punoljetnošću
 - pravne osobe upisom u sudski registar

- volja

- volja za sklapanje ugovora može se izraziti
 - riječima, uobičajenim znakovima, drugim ponašanjem iz kojeg se može zaključiti o postojanju, sadržaju i identitetu davatelja izjave
- **svjesni nesklad**
 - *strana svjesno izjavljuje nešto što neće*
 - *poslovi u šali*
 - *mentalna rezervacija*
 - *strana svjesno izjavljuje nešto što neće, a druga strana to ne zna*
 - **simulacija**
 - *sklapanje prividnog ugovora kako bi se u trećih izazvao dojam da su sklopile posao, a zapravo nisu htjele*
 - **apsolutna simulacija**
 - *ako treći steknu dojam da je ugovor stvarno sklopljen naziva se fiktivnim ugovorom te je on NIŠTAV*
 - **relativna simulacija**
 - *dva ugovora, jedan prividan (ništav)*
 - *ako prvi prikriva drugi ugovor taj drugi vrijedi ako je udovoljeno uvjetima za njegovu valjanost (disimulirani ugovor)*
- **nesvjesni nesklad**
 - *prijetnja i sila*
 - *nedopuštenom prijetnjom se izazove strah u druge stranke tako da ona sklopi ugovor*
 - *psihička sila POBOJNOST*
 - *fizička sila NIŠTAVOST*
 - *zabluda*
 - *pogrešna predodžba o nekoj činjenici ili objektom pravu, ne znanje*

- da bi se strana u zabludi mogla na nju pozvati ona mora biti bitna i ne skrivljena
 - **bitna ako se odnosi na**
 - *objekt ugovora, bitna svojstva ugovora, osobu s kojom se sklapa ugovor*
 - **ne skrivljena ako**
 - *je strana koja je u zabludi pri sklapanju ugovora postupala s pozornošću koja se u prometu podrazumijeva*
 - strana ne može pobiti ugovor ukoliko druga strana spremna ispuniti ugovor onako kako ga je strana u zabludi razumjela
 - nesporazum
 - svaka stranka u zabludi glede očitovanja volje druge stranke
 - ugovor se smatra kao da nije ni nastao
 - ništavost
 - prijevara
 - svjesno izazivanje pobude u druge strane s nakanom da se navede na sklapanje ugovora
 - **POBOJNOST**
 - *prevareni može zahtijevati poništenje ugovora i onda kada zabluda nije bitna i ima pravo na naknadu štete*
- činidba
- svaka pozitivna ili negativna ljudska radnja koju je dužnik na temelju obveznog odnosa dužan ispuniti vjerovniku
 - treba biti:
 - moguća
 - pravno dopuštena
 - određena / određiva
 - **ako treća osoba neće ili ne može odraditi činidbu ugovor je NIŠTETAN**
 - oblici činidbe
 - davanje stvari, činjenje, nečinjenje, trpljenje
- **kauza**
- *pravno utvrđen gospodarski cilj ugovora koji se postiže ostvarenjem ugovornih obveza*
- oblik ugovora
- formalni ugovor
 - forma je pretpostavka nastanka valjanog ugovora

- zakonski oblik
 - zakonski se određuje da ugovor mora imati određeni oblik
- ugovorni oblik
 - stranke se sporazumiju da posebni oblik bude uvjet valjanosti njihova ugovora
- neformalni ugovor
 - forma nije unaprijed određena i nije uvjet nastanka ugovora
 - u protivnom ništavost

Ništetan ugovor

- *ima takve mane u bitnim sastojcima da se smatra kao da ne postoji, pravni posao ne proizvodi pravne učinke*
- **ugovor je protivan**
 - *ustavu RH, prisilnim propisima, moralu društva*
- **djelomično ništetan**
 - *ako je sklapanje ugovora zabranjeno samo jednoj stranci, a ona usprkos tome sklopi ugovor*
- ugovor je ništetan od početka odluka suda je samo deklarativni značaj, ništetnost nastupa po samom zakonu
- tužba se može podići uvijek i ne zastarijeva
- ništetan ugovor ne može postat valjan
- posljedice ništetnosti
 - uvijek može odbiti ispunjenje, svaka strana mora vratiti drugoj što je primila, a ako nije moguće naknada u novcu

Pobojni ugovor

- *valjan od trenutka sklapanja izaziva sve pravne učinke no zbog određenih mana se može pobijati i proglasiti nevaljanim*
- *ne nastupa po zakonu mora se podići tužba i sud mora proglasiti nevaljanost*
- *rok za tužbu je subjektivnu 1 godinu od saznanja za razlog poboynosti, dok je objektivni rok 3 godine*
- sklapanje ugovora
 - ugovor je sklopljen kad su se obje stranke složile o bitnim sastojcima ugovora
 - ponuda
 - prijedlog za sklapanje ugovora određenoj osobi mora sadržavati sve bitne sastojke ugovora
 - opća ponuda

- prijedlog za sklapanje ugovora sadrži bitne sastojke ugovora, a učinjen je neodređenom broju osoba
- slanje kataloga, cijena, reklama
 - nije ponuda već poziv da se učini ponuda prema objavljenim uvjetima
- prihvrat ponude
 - očitovanje volje kupca osobno ili preko zastupnika
 - protuponuda
 - ponuđeni izjavi da prihvata i istovremeno predloži dopunu ili izmjenu
- trenutak sklapanja ugovora
 - od trenutka sklapanja počinju teći svi rokovi vezani za ugovor
 - sklapanje među nazočnim strankama
 - ugovor sklopljen kad ponuđeni prihvati ponudu ponuditelja
 - sklapanje među nenazočnim strankama
 - putem telefona ili telefaksa
- mjesto sklapanja
 - među nazočnima ili preko telefona gdje su se nalazile u mjesto u kojem je ponuditelj imao sjedište u trenutku kada je dao ponudu
- oblik izjave volje
 - riječima usmeno ili pismeno
 - konkludentnom radnjom
 - drugo ponašanje iz kojeg se sa sigurnošću može zaključiti o postojanju i sadržaju volje
- zakašnjeli prihvrat
 - ponuđeni odgovoran zakašnjeli prihvrat smatra se novom ponudom
 - ponuđeni nije odgovoran ugovor sklopljen ako ponuditelj znao da je izjava poslana pravodobno
- Uvjet
 - učinak ugovora ovisi o nekoj budućoj činjenici
 - slobodno se dogovara između stranaka
 - odgodni
 - ako se uvjet ispuni nastupaju pravni učinci te nastaje predviđeni pravni odnos
 - raskidni
 - ako se uvjet ispuni pravni učinak prestaje
- rok
 - vremenski se ograničava učinak pravnog posla
 - početni
 - o njima ovisi početak učinka pravnog posla

- završni
 - o njima ovisi prestanak učinka pravnog posla
- prisilni
 - određeni normom ne mogu se mijenjati
- dispozitivni
 - propisani zakonom no stranke se mogu dogovoriti
- stranački
 - stranke određuju prema volji
- jednostavni
 - nema neizvjesnosti sigurno će se dogoditi
- složeni
 - određeni u sebi imaju čimbenike neizvjesnosti
- vrste ugovora
 - jednostrano i dvostrano obavezni
 - naplatni i besplatni
 - konsenzualni i realni
 - glavni i sporedni
 - imenovani i neimenovani
 - trenutačni i trajni
 - kauzalni i apstraktni
 - predugovor i glavni ugovor
 - predugovor
 - preuzima se obveza kasnijeg sklapanja glavnog ugovora, mora sadržavati sve bitne sastojke ugovora
 - formalni i neformalni
- sredstva pojačanja ugovora
 - **jamstvo**
 - jamac obvezuje tuđem vjerovniku da će ispuniti obvezu glavnog dužnika ako ovaj ne bi ispunio
 - pisani oblik je obavezan
 - **supsidijarno jamstvo**
 - *ispunjenje se može tražiti od jamca tek nakon što glavni dužnik ne ispuni obvezu u pisanom roku, ako dužnik pao pod stečaj onda ne*
 - **solidarno jamstvo**
 - *vjerovnik može zahtijevati ispunjenje bilo od glavnog dužnika bilo od jamca ili obojice*
 - **podjamstvo**
 - jamstvo se daje za obvezu jamca

- **subrogacija**
 - *ako jamac namiri dužnika na njega prelazi pretraživanje sa svim sporednim pravima i garancijama njegova ispunjenja*
- **regres**
 - *jamac koji je isplatio vjerovnika može tražiti od dužnika da mu nadoknadi sve što je jamac isplatio te kamate*
- **ugovorna kazna**
 - ugovorom određena svota novaca ili neka druga materijalna korist koju dužnik plaća ako ne ispuni svoju obvezu iz glavnog ugovora ili zakasni ili neuredno ispuni
 - ne može se ugovoriti za novčane obveze samo za ne novčane inače kamate
 - neispunjenje glavne obveze traži se ili ispunjenje obveze ili ugovorna kazna
 - zakašnjenje dužnika traži se ispunjenje obveze i ugovorna kazna
- **zatezne kamate**
 - *novčani iznos koji dužnik duguje vjerovniku ako zakasni s ispunjenjem novčane obveze*
 - *vjerovnik ima pravo na zatezne kamate bez obzira je li pretrpio štetu zbog dužnikova zakašnjenja*
- **kapara**
 - *novčani iznos ili druga zamjenjiva stvar koju u trenutku sklapanja ugovora dužnik daje vjerovniku kao znak da je ugovor sklopljen i da se ugovor pojača*
 - neispunjenje ugovora
 - kriv je dužnik
 - vjerovnik može tražiti ispunjenje ili naknadu štete ili se zadovoljiti kaparom
 - kriv je vjerovnik
 - ispunjenje ugovora ili naknada štete i vraćanje kapare ili vraćanje dvostruke kapare
- **odustatnina**
 - *daje se pravo odustajanja od ugovora davanjem drugoj stranci određenu svotu novaca ili drugih zamjenjivih stvari*
 - *stranka koja je dala kaparu odustane gubi*
 - *stranka koja je primila kaparu mora vratiti u dvostrukom iznosu*

Ugovor o kupoprodaji

- obrađen na prvom mjestu i opširnije od ostalih
- prodavatelj se obvezuje stvar koju prodaje predati kupcu kako bi kupac stekao pravo vlasništva dok se kupac obvezuje platiti prodavatelju cijenu
- predmet ugovora ne mora biti stvar
 - o ugovor u prodaji stvari
 - o ugovor o prodaji prava
- sklapanje ugovora ne podliježe nekom unaprijed određenom obliku po načelu neformalnosti
- Rizik
 - o Mogućnost da u pravnom poslu slučajno propadne ili se oštetiti stvar nad kojom vlasništvo treba prenijeti s jednog suugovaratelja na drugoga
 - o Ako je kriv jedan od suugovaratelja isti snosi posljedice
 - o Prodavatelj snosi rizik slučajne propasti stvari do predaje kupcu, a s predajom stvari rizik prelazi na kupca
 - Rizik ne prelazi na kupca ako je zbog nekog nedostatka raskinuo ugovor ili tražio zamjenu stvari
 - Rizik prelazi na kupca u trenutku kad je kao vjerovnik došao u zakašnjenje bez obzira što predaja stvari nije obavljena
 - o Ako je ugovoren prijevoz stvari radi predaje rizik prelazi na kupca predajom stvari špediteru
 - o Kod garancije prodavatelj snosi rizik za stvar dok je ona kod njega na popravku
- Stvar
 - o Ljudskim osjetilima i raspolaganju dostižni postojeći ili mogući materijalni dijelovi prirode
 - o Mora biti odrediva ili određena
 - o Ako je propala u trenutku sklapanja ugovora ugovor ne proizvodi pravne učinke
- Cijena
 - o Vrijednost izražena u novcu, ne u stvarima jer se tada radi o zamjeni
 - o Građanskopravna prodaja
 - Cijena mora biti određena ili odrediva
 - o Trgovačko pravna prodaja
 - Cijena nije bitan sastojak

- Kupac je dužan platiti cijenu koju je prodavatelj redovito naplaćivao u vrijeme sklapanja ugovora no kad nje nema plaća se razumna cijena
- **Razumna cijena**
 - *Tekuća cijena u vrijeme sklapanja ugovora*
 - *Ako razumna cijena neodrediva određuje ju sud prema okolnostima*
- **Tekuća cijena**
 - *ako nije dogovorena tada cijena koja je vrijedila na dan sklapanja ugovora*
 - *ako je ugovorena tada cijena koja je utvrđena službenom evidencijom na tržištu mjesta prodavatelja u vrijeme kada je trebalo uslijediti ispunjenje obveze*
- **propisana cijena**
 - *cijena propisana od strane nadležnog tijela*
 - *kupacuguje samo iznos propisane cijene te ima pravo da mu se vrati razlika*
- **određivanje cijene od strane trećeg**
 - *temeljem sporazuma stranaka*
 - *ako treći ne može ili ne želi odrediti cijenu ugovaratelji mogu naknadno dogovoriti cijenu ili raskinuti ugovor inače se smatra razumna cijena*
- obveze prodavatelja
 - mjesto predaje
 - u mjestu predviđenom ugovorom ako nije ugovoreno u mjestu u kojem je prodavatelj u trenutku sklapanja imao prebivalište
 - ako potrebno obaviti prijevoz tada se smatra izvršena predaja po predaji stvari prijevozniku
 - vrijeme predaje
 - u vrijeme predviđeno ugovorom inače u razumnom roku od dana sklapanja ugovora
 - troškovi
 - sve troškove prodaje snosi prodavatelj, kupac snosi troškove odnošenja i sve šta nastaje nakon predaje
 - prodavatelj nije dužan predati stvar kupcu ako kupac ne isplati cijenu no ni kupac nije dužan platiti cijenu prije nego je imao mogućnosti pregledati stvar (istodobna predaja)
 - nedostatci
 - materijalni nedostatci
 - odstupanje od svojstava koja stvar mora imati po ugovoru

- pravni nedostaci
 - na prodanoj stvari postoji pravo trećeg koje umanjuje prava kupca
- nedostaci u kakvoći
 - vidljivi
 - uočljivi pregledom stvari
 - skriveni
 - ne mogu se uočiti normalnim pregledom stvari
 - neznatni
 - ni vidljivi ni skriveni ne uzimaju se u obzir ako su neznatni
 - materijalni nedostaci
 - stvar nema svojstva za redovitu uporabu za koju ju kupac nabavlja, a ona je trebala biti poznata prodavatelju
 - odgovaranje za nedostatke
 - **PRODAVATELJ ODGOVARA ZA NEDOSTATKE BEZ OBZIRA DA LI JE ZA NJIH ZNAO**
 - Ako neznatni tada prodavatelj ne odgovara
- Pregled stvari
 - Vidljive mane
 - kupac treba odmah prijaviti ako je pregled vršen u nazočnosti obiju stranaka
 - **Skrivene mane**
 - Prigovor poslati bez odgađanja u roku od 8 dana od kada ih je kupac otkrio (SUBJETKIVNI ROK) ili u roku od 6 mjeseci otkad je primio stvar (OBJEKTIVNI ROK)
 - Ako u roku od 1 godine nakon odašiljanja obavijesti o nedostacima i nakon što prodavatelj nije reagirao kupac ne tuži glede ostvarivanja svojih prava gasi se pravo kupca temeljem odgovornosti prodavatelja (PREKULZIVNI ROK)
- Isključenje odgovornosti
 - Kupac ima pravo izbora u ostvarenju svojih prava no ne može sve zahtjeve postaviti kumulativno
 - Uvijek može tražiti naknadu štete, raskinuti ugovor ukoliko je prethodno ostavio prodavatelju primjeren naknadni rok za ispunjenje

- Nakon proteka naknadnog roka ugovor se raskida po zakonu osim ako kupac kaže drugačije
- Ako dio stvari ima nedostatke ili je predan samo dio stvari kupac može raskinuti ugovor glede dijela koji ima nedostatke ili nedostaju
- **Nedostatci u količini**
 - **Manja količina od određene**
 - *Kupac može raskinuti ugovor samo glede dijela koji nedostaje osim ako ugovorena stvar čini cjelinu*
 - **Veća količina od određene**
 - *Ako kupac u razumnom roku ne odbije višak smatra se da je primio višak i dužan je platiti po cijeni ugovorenoj za količinu robe*
- **Jamstvo**
 - Stvar će ispravno funkcionirati rabi li se po uputi
 - Garancijski rok
 - Daje ga proizvođač
 - Garancijski list
 - Proizvođač njime garantira ispravno funkcioniranje tijekom određenom perioda vremena od njegove predaje kupcu
 - Izvršen mali popravak
 - Rok se produžuje za vrijeme koje je bio na popravku
 - Izvršena zamjena ili bitni popravak
 - Rok počinje isponova teći
 - Izvršen popravak ili izmjena dijela stvari
 - Rok počinje ponovo teći samo za taj dio
 - Prava kupca prema proizvođaču gase se u roku od 1 godine od dana zahtjeva za popravak ili zamjenu
- **Evikcija**
 - *Pravno uznemiravanje stjecatelja stvari od strane trećeg*
 - *Kupac je dužan obavijestiti prodavatelja o evikciji i pozvati u razumnom roku da oslobodi stvar od prava trećeg*
 - Posljedice
 - Ako treći uspije
 - Ugovor se raskida po zakonu ako kupcu stvar oduzeta u cijelosti

- Ugovor se raskida ili razmjerno snižava cijena ukoliko su prava kupca umanjena ili ograničena

- Obveze kupca
 - Isplata cijene
 - Preuzimanje stvari

Ugovor o zajmu

- Zajmodavac se obvezuje zajmoprimcu predati određeni svotu novaca ili stvari kojima zajmoprimac steče pravo vlasništva, a zajmoprimac se obvezuje zajmodavcu nakon određenog vremena vratiti istu svotu novaca ili stvari iste vrste i kakvoće
- Vrste zajma
 - Besplatni
 - Naplatni
 - Glavnica + kamata
 - Novčani
 - Monetarni nominalizam
 - Vraćanje zajma može se tražiti samo u onom iznosu u kojem je zajam izražen
 - Valutna klauzula
 - Indeksna klauzula
 - Robni
 - Namjenski
 - Nenamjenski
- Obveze zajmodavca
 - **Predaja stvari**
 - *Subjektivni rok (3 mjeseca)*
 - *Objektivni rok (1 godina)*
 - Odgovornost za nedostatke
 - Objektivna
 - Kod naplatnog zajma odgovornost postoji bez obzira da li su mu nedostatci bili poznati ili su mu morali biti poznati
 - Subjektivna
 - Kod besplatnog zajma zajmodavac odgovara samo ako su mu materijalni nedostatci bili poznati ili mu nisu mogli ostati nepoznati
- Obveze zajmoprimca

- Vraćanje zajma
 - Dužan je vratiti zajam nakon isteka roka koji ne može biti kraći od 2 mjeseca od zajmodavčevog zahtjeva da mu se zajam vrati
 - Robni zajam
 - Zajmoprimac može ili vratiti stvari ili svotu novaca koja odgovara vrijednosti stvari
- Kamata
 - Visina kamatne stope uobičajena ili dogovorena

Ugovor o zakupu

- Zakupodavac se obvezuje predati određenu stvar zakupniku na korištenje, a on se obvezuje da će mu platiti određenu zakupninu i vratiti stvar nakon prestanka zakupa
- Obveze zakupodavca
 - Predaja stvari
 - Iz ruke u ruku
 - Simbolična predaja
 - Predaja očitovanjem
 - Održavanje stvari
 - Zakupodavac se mora brinuti o stvari cijelo vrijeme zakupa
 - Troškovi sitnih popravaka izazvanih redovitom uporabom padaju na teret zakupnika
 - Odgovornost za materijalne i pravne nedostatke
 - Zakupodavac odgovara zakupniku za sve nedostatke
 - Iznimke
 - Zakupodavac znao za nedostatke i nemjerno propustio o tome obavijestiti zakupnika
 - Ako je nedostatak takav da onemogućuje upotrebu
 - Ako odredbu nametne zakupodavac koristeći se svojim monopolnim položajem
 - Ako se utvrdi da treći ograničava zakupnikovo pravo zakupnik može ili raskinuti ugovor ili tražiti sniženje zakupnine + nakanada štete
 - Ugovor se raskida po zakonu ako trećem pripada neko pravo koje sasvim isključuje zakupnika od uporabe
- Obveze zakupnika
 - Uporaba stvari prema ugovoru ili namjeni

- Ako rabi stvar suprotno od ugovora nakon opomene zakupodavca on može otkazati ugovor i bez davanja otkaznog roka
- Plaćanje zakupnine
 - Rokovi su određeni ugovorom u suprotnom plaća se polugodišnje ili istekom vremena na koji je dano
- Vraćanje stvari
 - Za istrošenost stvari radovitom uporabom zakupnik ne odgovara
 - Ako izvršene promjene potrebno vratiti u početno stanje
- Podzakup
 - Ugovor kojim zakupnik prenosi na drugoga svoje pravo uporabe i uživanja od zakupodavca zakupljene stvari
- Prestanak zakupa
 - Protek vremena
 - Otkaz
 - Izjava volje jedne strane o prestanku ugovora o zakupu
 - Otkazni rok je potreban kako bi se druga stranica pripremila za prestanak ugovora
 - Viša sila
 - Stvar potpuno uništi ugovor se raskida po zakonu
 - Djelomično uništenje stvari ugovor se ili raskida ili se traži sniženje zakupnine
 - Smrt
 - Zakup se nastavlja s pravim sljedbenicima

Ugovor u trgovinskom zastupanju

- Trgovinsko zastupanje
 - Zastupnik obavlja kao svoju gospodarsku djelatnost na temelju posebnog ugovora sa zastupanim
 - Nakon dobivene ovlasti sklapa ugovore s trećima u ime i za račun nalogodavca dok se on obvezuje isplatiti proviziju za svaki sklopljeni ugovor
 - Sam ugovor o zastupanju nije dovoljan da zastupnik može sklapati poslove s trećima u ime i za račun zastupanoga nego je potrebna punomoć
 - Generalna punomoć
 - Može poduzimati samo pravne poslove koji pripadaju u redovito poslovanje
 - Posebna punomoć
 - Može poduzimati i poslove koje ne pripadaju u redovito poslovanje

- Svaki ugovor mora biti u pisanom obliku
- Del credere odgovornost
 - Zastupnik jamči za ispunjenje obveze trećega, ne odgovara nalogodavatelju za ispunjenje obveze iz ugovora
- Obveze zastupnika
 - Brinuti o interesima nalogodavca te postupati s pozornošću dobrog gospodarstvenika
 - Držati se uputa nalogodavca, davati mu obavijesti o stanju na tržištu, čuvati poslovne tajne, nakon prestanka ugovora vratiti nalogodavcu stvari koje mu je on dao za uporabu
 - Ne raditi poslove za drugoga na istom području
- Obveze nalogodavca
 - Isplatiti proviziju, naknadu za ugovore koje je neposredno sklopio s klijentima koje je našao zastupnik
 - Isplatiti posebne troškove koje je zastupnik učinio u korist nalogodavca
 - Staviti na raspolaganje dokumentaciju te bez odlaganja obavijestiti o odluci prihvatu ili odbijanju sklapanja ugovora koji je pripremio zastupnik
- Prestanak ugovora
 - Istek roka
 - Otkaz
 - Raskid

Ugovor u posredovanju

- Posrednik se obvezuje nastojati naći i dovesti u vezu s nalogodavcem treću osobu kako bi njih dvoje pregovarali o sklapanju ugovora, ako ugovor bude sklopljen nalogodavac se obvezuje isplatiti naknadu
- Posrednik ne sklapa i ne prima ispunjenje obveza od strane trećeg nego dovodi u kontakt
- Obveze posrednika
 - Obvezuje se s pozornošću dobrog gospodarstvenika tražiti priliku za sklapanje ugovora i upozoriti na to nalogodavca
 - Obavijestiti nalogodavca o svim značajnim okolnostima koje su mu poznate ili su mu morale biti poznate
 - Voditi posrednički dnevnik
 - Naknaditi štetu nalogodavcu ili trećima koju bi pretrpjele njegovom krivnjom
 - Ako radi za suprotnu stranu gubi pravo na naknadu i troškove
- Obveze nalogodavca
 - Isplatiti naknadu posredniku ako s trećima sklopljen ugovor

- Isplata naknade posredniku čak ako je ugovor nevaljan
- Isplatiti posredniku troškove čak i ako ugovor nije sklopljen

Ugovor o komisiji

- Komisionar se obvezuje da će za naknadu obaviti u svoje ime i za račun komiteta jedan ili više povjerenih poslova, ima pravo na proviziju i kad nije ugovorena
- Komisijska kupnja
 - Komisionar ima nalog od komiteta da kupi određenu stvar
- Komisijska prodaja
 - Komisionar ima nalog da proda stvar
 - Komisionar odgovara za ispunjenje obveze svog suugovaratelja
- Obveze komisionara
 - Pridržavati se naloga
 - Sklapanje posla pod nepovoljnim uvjetima dužan je vratiti razliku ili platiti štetu
 - Čuvati povjerenu robu s pažnjom dobrog gospodarstvenika
 - Utvrditi stanje robe koje mu je poslao komitet
 - Obavijestiti o promjenama na robi u slučaju opasnosti od većeg oštećenja pradati na najpovoljniji način
 - Priopćiti s kojom je osobom obavio posao
 - Položiti račun o obavljenom poslu bez potrebnog odgađanja
 - Predati sve što je primio na temelju posla
- Obveze komiteta
 - Isplatiti naknadu
 - Nadoknaditi komisionaru troškove

Ugovor o licenci

- Davatelj licenci obvezuje se ustupiti stjecatelju licenci u cijelosti ili djelomično prava iskorištavanja izuma, tehničkog znanja i iskustva, žiga, uzorka ili modela, a stjecatelj se obvezuje da će mu platiti za to
- Predmet ugovora
 - Izum
 - Štiti se izdavanjem patenta od ovlaštenog tijela
 - Tehničko znanje i iskustvo
 - Industrijski uzorak i model
 - Uzorak
 - Dvodimenzionalna tvorevina, slika ili crtež koji služi kao podložak i može se prenijeti na industrijski ili obrtnički proizvod

- Model
 - Trodimenzionalna tvorevina koja je industrijski ili obrtnički proizvod ili koja se na takav proizvod može prenijeti
- Zakon o industrijskom obličju
 - Oblič je se smatra novim ako nije istovjetno s obličjem koje je bilo dostupno javnosti prije datuma podnošenja prijave
 - oblič je se smatra osobitim ako se ukupni dojam koji ostavlja na korisnika proizvoda bitno razlikuje od ukupnog dojma koji na tog korisnika ostavlja bilo koje oblič je otprije dostupno javnosti
- rodni i uslužni žig
 - znak koji se može grafički prikazati i koji je prikladan za razlikovanje proizvoda i usluga jednog sudionika u gospodarskom prometu od proizvoda i usluga drugog sudionika u tom prometu
- oblici ugovora o licenci
 - isključiva-neisključiva
 - ograničena-neograničena
 - podlicencija
 - ako je neisključiva zabranjeno je ustupati drugome
- obaveze davatelja licenci
 - u roku predati stjecatelju licenci predmet licenci i svu dokumentaciju
 - dati upute za korištenje predmeta licenci
 - jamčiti stjecatelju tehničku izvodljivost i uporabljivost predmeta licenci
- obveze stjecatelja licenci
 - platiti davatelju ugovorenu naknadu
 - iskoristavati predmet na ugovoreni način u ugovorenom opsegu i ugovorenim granicama
 - podnositi izvješća
- prestanak ugovora
 - istek roka
 - otkaz
 - raskid

Ugovor o ortaštvu

- dvije ili više osoba obvezuje se da će bez stvaranja novog subjekta udružiti svoj rad i/ili svoju imovinu u ostvarivanju nekog zajedničkog cilja
- zajednički cilj
 - stranke mogu ugovoriti samo sudjelovanje u dobitku/gubitku
 - zajednički cilj može biti materijalni i idealni i dopušten
- doprinos članova
 - činidbe svake vrste ako pogodne za unaprjeđenje cilja društva
 - doprinos treba razlikovati od glavnice ortaštva jer nisu svi ortaci u njoj dužni sudjelovati
 - ako ortak ulaže samo svoj rad ima pravo na dobitak no ne i na udio u glavnici ortaštva

- zajednica osoba
 - o sporazum o zajedničkoj organizaciji putem koje svaki ortak ima utjecaj i pravo sudjelovanja u odlučivanju
- zajednica dobara
 - o ortaški ulozi + imovina stečena poslovanjem = glavnica društva
- obilježja ugovora
 - o ugovor mogu sklopiti fizičke i pravne osobe kao i domaće i strane
 - o uzajamno obavezan, nenaplatan, trajan
- obveze i prava ortaka
 - o unošenje uloga
 - o sudjelovanje u ostvarenju zajedničkog cilja
 - o sudjelovanje u dobitku i gubitku
 - o zabrana konkurencije
 - o odgovornost za štetu
- Poslovodstvo
 - o sve faktične i pravne radnje povezane s ostvarivanjem zajedničkog cilja
 - o pojedinačno
 - svi ortaci ili samo neki od njih ovlašteni voditi poslove društva
 - o zabranjeno povjeravanje vođenja poslova osobama izvan ortaštva
 - o skupno
 - za poduzimanje svakog posla potrebna je suglasnost svih ovlaštenih ortaka
- donošenje odluka
 - o poslovi redovitog upravljanja
 - suglasnost ortaka čiji ulozi čine više od polovice vrijednosti stvari
 - o poslovi izvanrednog upravljanja
 - suglasnost svih ortaka
 - ako nema jednoglasnosti traži se dioba putem suda u izvanparničnom postupku
- ortaci koji doprinose samo radom mogu predlagati donošenje odluka no nemaju pravo glasa
- zastupanje i odnos prema trećima
 - o pojedinačno i skupno
 - o zastupanje u obliku punomoći može se povjeriti i trećim osobama koje nisu ortaci
- poslovođe su dužni voditi poslovne knjige i polagati račun o stanju zajedničke imovine te prihodima i rashodima
- ortaci koji nisu poslovođe imaju pravo na uvid poslovnih knjiga i isprava
- istupanje i isključenje ortaka
 - o ortaštvo na neodređeno vrijeme
 - ortak može otkazati u bilo koje doba osim u nevrijeme ili na štetu ostalih
 - o ortaštvo na određeno vrijeme
 - samo zbog važnih razloga
 - odgovornost za štetu ako otkáže suprotno zakonskim odredbama

- isključenje
 - važni razlozi: jednoglasnost ako drugačije nije ugovoreno
- prestanak ortaštva
 - ostvarenje zajedničkog cilja je ne moguće
 - protek vremena
 - propast zajedničke imovine
 - sporazum ortaka
 - smrt, istup ortaka najmanje 2
- dioba zajedničke imovine
 - izdvajanje stvari
 - nema naknade za pogoršanje uslijed redovite uporabe ili za slučajnu propast stvari
 - podmirivanje dugova ortaštva
 - ako zajednička imovina nije dostatna ortaci doplaćuju prema svom udjelu u snošenju gubitka
 - ako netko ne može podmiriti ostali podmiruju na jednake dijelove
 - vraćanje ortačkih uloga
 - podjela ostatka zajedničke imovine prema udjelima u dobiti

Ugovor JOINT VENTURE

- *dvije ili više osoba udružuju svoju imovinu ili rad radi ostvarivanja unaprijed zadanog poslovnog pothvata te se po ostvarenju razdužuju razmjerno svom udjelu*

Društva

- trgovac
 - pravna ili fizička osoba koja samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanja usluga na tržištu
- podjela
 - **trgovačko društvo**
 - pravna osobnost se stječe upisom u trgovački registar
 - trgovačko društvo je trgovac
 - trgovačko društvo odgovara za svoje obveze cijelom svojom imovinom
 - članovi JTD i KD odgovaraju solidarno cijelom svojom imovinom
 - članovi d.o.o. i dioničari ne odgovaraju osim kada je to određeno ZTD samo snose poslovni rizik
 - pravna osoba čije osnivanje i ustroj određeni ZTD
 - društva osoba
 - javno trgovačko društvo
 - komanditno društvo
 - društva kapitala
 - dioničko društvo
 - društvo s ograničenom odgovornošću
 - **trgovac pojedinac**
 - odgovara za svoje obveze cijelom svojom imovinom

- fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudski registar kao trgovac pojedinac, ako zarađuje 2 milijuna kuna onda može po izboru, ako zarađuje 15 milijuna kuna dužna je zatražiti

- **preddruštvo**

- nije pravna osoba, nastaje sklapanjem društvenog ugovora, usvajanjem statuta i preuzimanjem svih dionica od strane osnivača trgovačkog društva
- za obveze preddruštva koje se preuzmu prije upisa u trgovački registar odgovara onaj tko ih je preuzeo u ime društva, preuzme li više osoba odgovaraju solidarno cijelom svojom imovinom
- upisom u trgovački registar osobe se oslobađaju i TD postaje dužnikom, te također upisom preddruštvo prestaje

- **podružnice**

- trgovac pojedinac i TD mogu izvan sjedišta imati podružnice u kojima obavljaju djelatnosti
- nisu pravne osobe, posluju pod svojom tvrtkom i moraju pri tome navesti svoje sjedište i sjedište osnivača
- upisuje se u sudske registre suda nadležnog po mjestu sjedišta osnivača i suda nadležnog po mjestu sjedišta podružnice

Tvrtka

- ime kojim TD posluje i pod kojim sudjeluje u pravnom prometu
- mora se jasno razlikovati od tvrtke drugog trgovca upisane u trgovački registar
- određuje se izjedom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom
- tvrtka i sve promjene upisuju se u sudski registar
- tvrtka JTD-a mora sadržavati vrstu TD (jtd, kd, d.d, doo)
- u tvrtku se može unijeti ime ili dio imena neke osobe samo uz njen pristanak, a ako je ta osoba umrla uz pristanak nasljednika
- imena država i međunarodnih organizacija
 - državna imena se mogu unijeti uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske ili državnog organa koji ona ovlasti
 - ne može sadržavati imena, grbove, zastave ni druge državne ambleme drugih država ili međunarodnih organizacija niti službene znakove za kontrolu i garanciju kvalitete, a ne može se ni oponašati u heraldičkome smislu
 - iznimno uz dozvolu nadležnih organa ili međunarodne organizacije
- ako član istupi TD nastavlja poslovati bez promjene osim ako je to član čije je ime bilo sadržano u tvrtki društva
- stečaj ili likvidacija
 - dodaje se oznaka „u stečaju“ ili „u likvidaciji“ te se tako upisuje u sudski registar
- skraćena tvrtka
 - karakteristični dio tvrtke i naznaka oblika trgovačkog društva, upisuje se u sudski registar
- jezik tvrtke

- jezik mora biti na hrvatskom no može sadržavati strane riječi ako su uobičajene u hrvatskom jeziku ili ako nema odgovarajuće riječi u hrvatskom ili se radi o riječima na mrtvom jeziku
- tvrtka se može prenijeti na drugog samo zajedno s poduzećem ili bitnim pretežnim dijelom poduzeća
- tvrtka trgovca pojedinca
 - mora sadržavati njegovo ime i prezime i naznaku „t.p.“
- zaštita tvrtke
 - načelo zakonitosti
 - sud će odbiti upis u sudski registar tvrtke koja nije u skladu s ZTD-om
 - načelo isključivosti
 - nema dvije istoimene tvrtke upisane u trgovački registar
 - načelo prvenstva
 - ako se prijave dvije tvrtke prednosti ima ona koja se prva prijavila
- predmet poslovanja
 - obavljanje svake dopuštene djelatnosti, ona djelatnost koja nije zabranjena zakonom ili nije suprotna moralu društva
 - predmet poslovanja utvrđuje se izjavom o osnivanju društva
 - predmet poslovanja se upisuje u sudski registar naznakom djelatnosti koje ga čine
 - valjani su pravni poslovi koje TD sklopi s trećim osobama izvan djelatnosti upisane u SR
- **sjedište TD**
 - mjesto u kojem je uprava društva i odakle se obavlja poslovima društva ili mjesto gdje društvo obavlja svoju djelatnost
 - **SAMO JE JEDNO SJEDIŠTE I UPISUJE SE U SUDSKI REGISTAR**
 - Ako se uprava nalazi različito od upisanog u SR treći se mogu pozvati na to mjesto
 - Za prijenos TD u inozemstvo potrebna je prethodna suglasnost Ministarstva financija

Sudski Registar (SR)

- Upisuju se trgovci i svi podaci određeni zakonom te promjene tih podataka
- Prijave za upis podnose
 - JTD članovi
 - KD svi komplementari
 - DD svi članovi uprave i predsjednik nadzornog odbora
 - D.O.O. svi članovi uprave, ako ima nadzorni odbor i predsjednik tog odbora
- Svaki upis u SR objavljuje se u NN RH i u najmanje još jednim novinama na trošak poredlagatelja upisa
- Javnost registra
 - Svaka osoba može u radno vrijeme suda obaviti uvid u podatke upisane u SR, te također dobiti ovjereni prijepis ili fotokopiju podataka iz SR, razlog za to sud nesmije tražiti

- Učinak upisa u SR je taj da se svatko može pozvati na to i vidjeti pravno stanje stvari

Zastupanje

- Zastupanje po zakonu
 - o Članovi uprave društva kapitala
 - o Članovi JTD
 - o Komplementari KD
 - o Upisuju se u SR
 - o Članak 49 se odnosi na njih
- Zastupnici po punomoći
 - o Ograničenje članka 49 odnosi se na njih
- Punomoćnik po zaposlenju
 - o Kao djelatnik TD obavlja poslove društva
 - o Isto članak 49

Prokura

- *Trgovačka punomoć čiji su sadržaj i opseg određeni ZTD-om, upisuje se u SR*
- *Prokuru može dati samo pravna i fizička osoba koja je trgovac, daje ju u pisanom obliku, može se dati jednoj ili više osoba*
- *Ona se ne prenosi na druge osobe, te se može u svako vrijeme opozvati*
- *Trgovac pojedinac daje prokuru osobno i ovlast davanja prokure ne može prenijeti na drugu osobu*
- **Prokurist**
 - o *Punoljetna i potpuno poslovno sposobna osoba*
 - o *Ovlasti i ograničenja su određena zakonom*
 - o **NE MOŽE SE DATI PRAVNOJ OSOBI**
- Prokura se može gledati skupno ako je tako naglašeno u njoj
- Opseg ovlasti
 - o Prokurist može poduzimati sve ugovore i sve pravne radnje u ime i za račun TD i zastupati ga u postupcima pred upravnim i drugim državnim organima
 - o Prokurist ne može otuđiti ni opteretiti nekretnine, davati izjave, poduzimati pravne radnje kojima se započinje stečajni postupak, davati punomoć za sklapanje drugim osobama TD-a bez posebne ovlasti
 - o Sklapanje ugovora sa samim sobom je ne moguće bez posebne ovlasti
 - o Potpis prokuriste mora imati oznaku „p.p.“ uz TD i svoje ime i prezime

Trgovačka punomoć

- *Djelatnik u TD ili druga osoba koju trgovac ovlasti da vodi cijelo ili dio poduzeća*
- *Daje se u pismenom obliku*
- **Mogu dati**
 - o *TD, trgovci pojedinci, i osobe koje ne mogu dati prokuru*
- Ovlasti
 - o Ovlašten je sklapati sve ugovore i poduzimati sve pravne radnje koje su u prometu uobičajene pri vođenju poduzeća
 - o punomoćnik ne može ništa izvan kruga normalnih ovlaštenja bez posebne ovlasti

- trgovac može svakom djelatniku ili drugoj osobi dati punomoć kao trgovačkom putniku i to u pismenom obliku

Javno trgovačko društvo (JTD)

- *društvo u koje se udružuju dvije ili više osoba radi trajnog obavljanja djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom, a svaki član odgovara vjerovnicima društva neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom*
- *član svaka fizička ili pravna osoba*
- prijave se prilaže ugovor o osnivanju društva
- prijava za upis u SR sadrži
 - o tvrtku, sjedište i predmet poslovanja društva, ime i prezime, JMBG i prebivalište, sjedište svakog člana i njihove ovlasti
- zabrana konkurancije
- ako član ne plati na vrijeme novčani ulog mora platiti zatezne kamate
- član nesmije u nijednom trenutku sudjelovati kao član koji osobno odgovara, ako se to dogodi društvo može zahtijevati da se sve zasluge pripišu društvu i da preda sve šta je primio od poslova
- pojedinačno posloводство
 - o postoji pravo veta ako se jedan član suprotstavi poduzimanju radnje
- skupno posloводство
 - o za poduzimanje posla potrebna je suglasnost svih ovlaštenih članova
- redovito posloводство
 - o sve radnje koje se redovito poduzimaju
- izvanredno posloводство
 - o radnje izvan redovnog poslovanja
- za davanje prokure potrebna se suglasnost svih članova
- prava članova
 - o pravo na obavještenost
 - o donošenje odluka (jednoglasnost)
 - o **pravo na udjel u dobiti**
 - **kapitalno načelo**
 - *1/3 dobiti tekuće godine dijeli se na članove društva svakome ide dio koji odgovara udjelu u kapitalu društva*
 - **Personalno načelo**
 - *Dio dobiti koji prelazi udjele izračunate u kapitalnom načelu kao i gubitak u toku poslovne godine dijeli se na jednake dijelove*
- Član ne može bez suglasnosti raspolagati svojim dijelom u društvu
- Skupno zastupanje samo ako se odredi društvenim ugovorom isto tako i za zastupanje samo zajedno s prokuristom
- Prestanak društva
 - o Istek vremena za koje je osnovano
 - o Odluka članova društva
 - o Upis u sudski registar je bio nezakonit
 - o Stečaj
 - o Smrt

- Stečaj nekog od članova društva
- Otkaz nekog od članova
- Odluka suda
- Nakon nastanka razloga za prestanak društva provodi se likvidacija, provode ju svi članovi kao likvidatori ako drugačije nije doneseno
- Po okončanju likvidacije mora se podnijet prijava sudu za upis brisanja društva iz SR

Komanditno društvo

- *društvo u koje se udružuju dvije ili više osoba radi trajnog obavljanja djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom, od kojih jedna osoba odgovara za obveze društva samo do iznosa određenog imovinskog uloga (komanditor), a druga za obveze društva neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom (komplementar)*
- *osniva se društvenim ugovorom*
- u SR se upisuju osnovni + podatci o komanditorima i komplementarima
- *kod objave objavljuje se samo broj KOMPL i KOMD*
- *društvom upravljaju komplementari*
- KOMD se ne može suprotstaviti odlukama ni poslopcima KOMPL, no ima pravo nadzora, nije ovlašte zastupati društvo
- Odredbe koje se odnose na sudjelovanje u dobiti i snošenju gubitka primjenjuju se i na KOMD
- Članovi društva dijele profit kapitalnim načelom
- *Dobit tekuće godine pripisuje se KOMD ulozi u kapitalu društva sve dok on ne dosegne iznos koji se društvenim ugovorom obvezao uplatiti kao svoj ulog*
- *U snošenju gubitka KOMD sudjeluje do visine svog udjela u kapitalu društva, a i s neuplaćenim dijelom iznosa koji je društvenim ugovorom obvezao uplatiti kao svoj ulog*
- KOMD-u se može odlukom KOMPL dati prokura i trgovačka punomoć
- Odgovornost KOMD
 - Nije dužan vratiti iznose udjela dobiti
 - Odgovara za obveze društva ako je u cjelini uplatio ulog na koji se obvezao
 - Ako ne uplati ulog odgovara vjerovnicima društva neposredno i solidarno s ostalim članovima do visine ugovorenog uloga umanjenog za uplaćeni dio

Dioničko društvo

- *TD u kojem članovi sudjeluju s ulozima u temeljnome kapitalu podijeljenom na dionice*
- *Dioničari ne odgovaraju za obveze društva*
- *Osnivači su dioničari koji usvoje statut, mora ga usvojiti barem jedna osoba*
- **Temeljni kapital**
 - *Najniži nominalni iznos temeljnog kapitala je 200 000kn*
 - *Najniži nominalni iznos dionice je 10kn inače je ništava*
- Dionica je nedjeljiva, ne može se izdati za iznos manji od gore navedenog
- Dionice
 - Dionica je vrijednosni papir
 - Svaka dionica daje pravo glasa u skupštini društva

- Dionice koje daju ista prava čine rod dionica
- Obzirom na način prijenosa
 - Dionice koje glase na ime
 - Dionice na donositelja
- Vrste prema rodu
 - Redovne
 - Daju pravo glasa u glavnoj skupštini, pravo na isplatu dijela dobiti društva, isplatu ostatka likvidacijske mase društva
 - Povlaštene
 - Daju povlaštena prava, dividendu u postotku nominalnog iznosa dionice
 - Kumulativna povlaštena dionica
 - Daje pravo naplate kumuliranih neisplaćenih dividendi prije isplate dividendi imateljima redovnih dionica
 - Participativna povlaštena dionica
 - Daje pravo da pored određene dividende naplati i dividendu koja pripada imateljima redovnih dionica
 - Dionice bez prava glasa
 - Bez prava glasa mogu se samo izdati povlaštene dionice
 - Ukupni nominalni iznos dionica bez prava glasa ne može prijeći polovinu iznosa temeljnoga kapitala društva
- Dijelovi isprave o dionici
 - Plašt dionice
 - Kuponski arak za naplatu dividendi
 - Talon
 - Njime se ostvaruje pravo na nove kuponske arke ako su iskorišteni svi kuponi za isplatu dividendi
- **Vrste dionica**
 - **Nematerijalizirana**
 - *Zabilježena elektronskim putem na računu vrijednosnih papira u sustavu Središnje depozitarne agencije*
 - **Materijalizirana dionica**
- **Privremenice**
 - *Potvrda o udjelica prije potpune uplate dionica*
 - *Moraju glasiti na ime, najmanja cijena je 10kn*
- Registar dionica (RD)
 - Dionice se upisuju u registar s oznakom imena, prebivališta, tvrtke, sjedišta imatelja dionica
 - Društvu vrijedi samo onaj koji ima dionice upisane u RD
 - Središnja depozitorna agencija (SDA)
 - Dioničko društvo koje obavlja depozitorij nematerijalnih dionica
 - Dostavlja Hrvatskoj agenciji za nadzor (HANFA) mjesečno izvješće
- *Društvo je osnovano kad se upiše u SR, upis podnose članovi uprave i nadzornog odbora, prije upisa mora se ako se plaća u novcu dati barem $\frac{1}{4}$ nominalnog iznosa svake dionice*

- Sazivanje osnivače skupštine
 - o Mora se održati najkasnije 2 mjeseca nakon proteka roka za upis dionica
 - o osnivači društva sazivaju osnivačku skupštinu oglasom koji se mora objaviti, tako da između zadnje objave oglasa i skupštine protekne najmanje 15 dana
 - o ako se skupština ne sazove smatra se da osnivanje nije uspjelo
- podjela prava dioničara
 - o imovinska prava
 - pravo sudjelovanja u dobiti
 - pravo na ostatak koji preostaje likvidaciji
 - pravo na udjel u stečajnoj masi
 - pravo na dionice nove emisije
 - pravo prvokupa
 - o upravljačka prava
 - pravo glasovanja
 - pravo sudjelovanja u radu skupštine
 - pravo izbora organa društva
 - pravo pobijanja skupštinskih zaključaka
 - o povlaštena prava
 - o imovinska i upravljačka stječu svi imatelji redovitih dionica
- načelo jednakog položaja dioničara
 - o pod jednakim uvjetima dioničari imaju jednak položaj u društvu
- obveza dioničara
 - o uplatiti nominalni iznos dionice
 - o ako dionica izdana za veći iznos uplatiti to
- kaduciranje
 - o izbacivanje dioničara ako nije pravodobno uplatio
- **podjela dobiti**
 - o *udio dobiti računa se odnosom nominalnih iznosa dionica*
 - o *ako temeljni kapital nije u cjelini uplaćen za sve dionice u istom omjeru dioničari sudjeluju u dobiti u omjeru onoga što su uplatili*
- organi upravljanja dioničkog društva
 - o monistički
 - upravni odbor
 - glavna skupština
 - o dualistički
 - uprava
 - nadzorni odbor
 - glavna skupština
 - o **uprava**
 - *glavni organ vođenja poslova društva na vlastitu odgovornost*
 - *sastoji se od 1 ili više osoba, ako se sastoji od više jedna je predsjednik*
 - član uprave ne može biti osoba kažnjavana za kaznena djela, može biti svaka fizička poslovno sposobna osoba

- vodi poslove društva na vlastitu odgovornost, ako se sastoji od više ljudi onda poslove vode zajedno, ako broj glasova isti određuje glas predsjednika
- uprava zastupa društvo u tome je ovlaštena poduzimati sve pravne radnje zastupanja u poslovima pred sudom i drugim organima vlasti
- *upravu i predsjednika imenuje nadzorni odbor najviše na vrijeme od 5 godina, ponovo imenovanje nije moguće ranije od 1 godine od imenovanja*
- uprava mora podnositi izvješća nadzornom odboru

○ **nadzorni odbor**

- *funkcija je osigurati stručan i objektivan nadzor nad cjelokupnom djelatnošću uprave, ima najmanje 3 člana, broj članova mora biti neparan*
- *broj članova po temeljnom kapitalu*
 - 12 000 000kn 9 članova
 - 20 000 000kn 15 članova
 - Preko 80 000 000kn 21 član
- Član može biti fizička osoba koja je potpuno poslovno sposobna
- Član ne može biti
 - Član uprave
 - Član nadzornog odbora u 10 društava
 - član uprave drugog društva kapitala u čijem se nadzornom odboru nalazi član uprave društva
 - osoba koja ne ispunjava uvjete koje mora ispunjavati član uprave
- članove bira glavna skupština, mogu i dioiničari najviše 1/3 članova odobiti imenovati
- članovi se biraju na najviše 4 godine i moguće ponovo imenovanje
- za opoziv članova potrebna je većina od najmanje $\frac{3}{4}$ danih glasova
- član nadzornog odbora ne može biti i član uprave, trajni zamjenik člana uprave, prokurist ni punomoćnik društva

○ **upravni odbor**

- statutom se može odrediti umjesto uprave i nadzornog odbora da ima upravni odbor
- *ima najmanje 3 člana, jedan mora biti predstavnik radnika*
- *vodi poslove društva, postavlja osnove za poslovanje poduzeća, nadzire vođenje poslova poduzeća*
- UO imenuje jednog ili više izvršnih direktora i/ili njihovih zamjenika

○ **Glavna skupština**

- *Organ društva u kojem dioničari ostvaruju svoja prava*
- Odlučuje u pitanjima koja su izričito određana zakonom i statutom društva
- Glavnu skupštinu saziva uprava, u sjedištu društva ili u sjedištu burze

- GS mora se sazvati ako to u pisanom obliku zatraže dioničari koji imaju udjele u visini od 5% temeljnog kapitala društva
- Kvorum
 - Statutom se može odrediti da je za donošenje odluka potrebna određena zastupljenost dioničara na glavnoj skupštini
- Načelo obične većine
 - Na skupštini odluke se donose većinom danih glasova
- Pravo glasa stječe se potpunim uplatom uloga
- prestanak dioničkog društva
 - istek vremena
 - odluka glavne skupštine
 - pravomoćna odluka suda
 - pripajanje društva drugom društvu i spajanje s drugim
 - provođenje stečaja
 - ukidanje društva

Društvo s ograničenom odgovornošću

- *trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba ulažu temeljne uloge kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenome temeljnom kapitalu*
- više osoba sklapanjem ugovora nastaje preddruštvo
- pravna osoba, trgovačko društvo, društvo kapitala, ima temeljni kapital
- **temeljni kapital**
 - *iznosi 20 000kn*
 - *minimalni iznos temeljnog uloga iznosi 200kn*
 - *prije upisa u SR iznos svih uplata ne može biti manji od 10 000kn*
 - *uplata u novcu mora biti barem $\frac{1}{4}$ svoje vrijednosti*
 - *ulog stvari u cjelini*
 - *prijava za upis u SR*
 - *podnosi se registarskom sudu*
 - *podnose ju svi članovi uprave te predsjednik nadzornog odbora*
- poslovni udjel se računa prema veličini preuzetog temeljnog uloga člana
- vinkulacija
 - prijenos poslovnih udjela uz kojeg je vezana obveza dodatne činidbe i koji se mogu prenijeti uz suglasnost društva
- organi
 - uprava i skupština
 - nadzorni odbor fakultativni organ
- uprava
 - jedan ili više direktora, vodi poslove na vlastitu odgovornost
 - ovlasti
 - vođenje poslova društva
 - zastupanje društva
 - uredno vođenje poslovnih knjiga
 - izrađivanje financijskih izvještaja
 - vođenje knjige poslovnih udjela

- **nadzorni odbor**

- *mora postojati ako je broj zaposlenih u godini veći od 300 ili je to društvo koje obavlja određenu djelatnost propisano posebnim zakonom*
- *ima 3 člana, broj mora biti neparan*

- **skupština**

- *najviši organ društva*
- *skupštinu saziva uprava, održava se u sjedištu društva, mora se sazvati jednom godišnje*
- *mogu glasati oni koji imaju temeljni ulog 200kn, to je jedan glas*

- **prestanak društva**

- istek vremena
- odluka članova
- pripajanje drugom društvu
- SR bio nezakonit
- Provođenje stečaja
- Ukidanje društva
- Odluka suda